Poštnina plačana v gotovini.

Leto XXVI. Lendava, 25. junija 1939. Štev. 26.

SLOVENSKE KRAJINE

LIST

Otvoritev „Prekmurskoga tedna“

Junija 17. preminočo soboto je otvoro g. ban, dr. Natlačen Marko „Prekmurski teden“. Pri veržejskom mosti i v Soboti ga je pozdravo sobočki župan, g. Hartner, tü njemi je tüdi izročila mladenka lepi šopek. Sobota je visokoga oblastnika sprejela vsa opletena zastavami, s tihim spoštovanjom. Navzoči so bili: zastopnik vojaške oblasti, polkovnik Barle, zastopnik trgovske zbornice z Ljubljane, našiva poslanca, našiva dva dekana z nešternimi dühovniki, našiva sreskiva načelnika i ljutomerski, banski svetniki, zastopniki raznih oblastev, združenj i korporacij, bivši poslanec g. Benko, šolska mladina sobočke fare, lepo število trgovcov z predsednikoma našiva gremija, 38 gasilcov z godbov, 4 sokoli, 7 članov fant. odsekov i toliko od DK i drügi i do tristo naroda.

Na pozdrav g. Hartnera, je gospod ban sledeči govor držao.

Govor g. bana dr. Natlačena.

„Spoštovana gospoda! Slovenska Krajina je slavila že lansko leto v mesecu septembru na veličastnem taboru v Črensovcih 20 letnico svojega narodnega in političnega osvobojenja. Zares veličastna je bila manifestacija v Črensovcih, kjer se je zbralo do 20.000 ljudstva iz vseh slovenskih pokrajin. Prekmursko ljudstvo je izrazilo svoje veselje in svojo radost, da more živeti skupno z večino ostalih Slovencev v svobodni državi Jugoslaviji. Prekmursko ljudstvo je dalo tedaj tudi izraza svoje hvaležnosti vsem onim, ki so ga z modrim vodstvom pripeljali izpod tujega jarma v svobodo in vsem onim, ki so s svojim požrtvovalnim delom pripravili osvobojenje in ki so z tveganjem svojega življenja in s krvjo pripomogli, da se lepa Slovenska Krajina združila z Slovenijo in uživa svobodo v Jugoslaviji. Prekmursko ljudstvo je tedaj tudi jasno in glasno izrazilo svojo nezlomljivo voljo, da hoče vsikdar deliti skupno usodo s svojim narodom in si kovati lepšo bodočnost ter živeti v Jugoslaviji pod glavnim vodstvom kraljevega doma Karadjordjevičev. Prekmurski teden, ki ga pravkar začenjam, je nadaljevanje lanske manifestacije v Črensovcih. Namen Prekmurskega tedna je pokazati sadove dela v preteklih 20 letih svobodnega življenja in tako nekako postaviti spomenik preteklemu delu. Ob pregledu dela v preteklosti pa nam Prekmurski teden postavlja tudi smernice dela v bodočnosti. Prireditelјem Prekmurskega tedna izrekam za njihovo nesebično in idealno delo, za vse njihove žrtve, ki so jih morali doprinesti, da izvedejo na čim lepši in dostojnejši način organizacijo te gospodarske in kulturne prireditve, svojo najlepšo zahvalo in priznanje. Z željo, naj bi vsi narodni delavci, ki so s tako nesebičnostjo in ljubeznijo do Slovenske Krajine pripravljali Prekmurski teden, tudi v bodoče delovali za gospodarski in kulturni napredek Slovenske Krajine in to v tesni povezanosti z vsem ostalim slovenskim ljudstvom.

Album 322 slovenskih občin, ki so zvolile voditela slovenskoga naroda, dr. Antona Korošca za svojega častnoga člana i njemi te album poklonile.

Čestitamo k tej prireditvi z iskreno željo, da bi Prekmurski teden v vsakem pogledu kar najlepše uspel in da bi v prebivalstvu Slovenske Krajine čim bolj utrdil slovensko narodno zavest in užgal gorečo in nikdar usahnjivo ljubezen do naše skupne domovine — kraljevine Jugoslavije.

Otvarjam Prekmurski teden s klicem: „Naj živi močna in velika Jugoslavija! Naj živi naš kraljevski dom Karadjordjevičev! Naj živi naš kralj Peter II. in kraljevi namestnik Pavle!“

Po razgledi bogatoga raztavnoga prostora, se je g. ban podao v grad, gde ga je pozdravo g. župan Hartner i njemi izročo diplomo častnoga občana, za šteroga ga je sobočki občinski odbor zvolo pred ednim letom. G. ban se je zahvalo za odlikovanje.

Popoldnevi se je g. ban odpelao skoz Beltinec v Ljubljano.

Soboti čestitamo, da je lepo vredila razstavo i njej želemo pri njej popolen uspeh.

Ka piše „Slovenec“,

najboljši dnevnik v Jugoslaviji, ob priliki „Prekmurskoga tedna“ od nas.

S podpisom „td“ je znani ljubljanski pisateo sledeče napisao v uvodnom članki v nedelo, 18. junija.

Prekmurje! Onstran Mure, ki je oddelila Slovence in jih priključila Madžarom, je trpela Slovenska Krajina vsa stoletja največje nasilje na svoji slovenski duši in jeziku. Bila je najbolj raznarodovanju izpostavlen del slovenstva, bila najmanj povezana z narodnim središčem in najbolj pozabljena tudi od Slovencev! Toda v njih samih je bilo toliko življenske moči in toliko privezanosti na pristno slovensko preteklost, da kljub vsemu ti „vendsko govoreči Madžari“ niso pozabili svoje narodnosti. — Če tudi odmaknjeni vsemu narodnemu in političnemu življenju Slovencev — so ustvarili sami iz sebe svojo književnost v lastnem narečju, ki živi še danes in ki je nekaj tako samosvojega, milega in svetega, napolnjenega s tako ljubeznijo do domače grude in domače besede, kakor Slovenci v drugih krajih ničesar podobnega pokazati ne moremo. In iz tega dela starih Küzmičev, Bakošev, Severjev, Terplanov, katoliških in protestantskih slovenskih duhovnikov, ki so v ljubezni in žrtvah z duhovnim berilom ohranjali ljubezen do Boga in jezika, je zrastel nov rod prekmurskih preporoditeljev koncem prejšnjega in začetkom tega stoletja. Ta rod z Ivanocyjem, Bašom, Küharjem, obema Kleklома in drugimi je pripravil podlago za narodno skupnost in osvobojenje, za kulturno in gospodarsko rast. Delo teh ljudi, organizatorja Ivanocyja, kateremu zdaj odkrivajo spomenik, Baša in urednika Klekla, je prenovilo Prekmurje, ga zbudilo iz madžarskega uspavanja ter ga iz največjega suženjstva prepeljalo v svobodo, v meje Slovenije. Kleklov „Marijin list“, še bolj pa njegove „Novine“, so razgibale slovenstvo tedaj, ko ta del našega naroda še ni imel izobražencev, razen duhovnikov in odpadnikov, ter ga je z lastno življenjsko nevarnostjo reševal v stiskah, ga navduševal ter se strnil z njim v eno, da je postal resnični predstavnik te zemlje. In kot tak jim je osvobojenje pred dvajsetimi leti naznanil z vriskajočimi besedami: „Veseli se, dobro slovensko lüdstvo, vüra tvoje slobode je odbila, vernost tvoja je plačo dobila! Zajuvči Prekmurec! Radostno prepevaj in hvali Boga!“

In zdaj hoče s „prvim prekmurskim tednom“ ta pokrajina pokazati svoje delo v dvajsetih letih svobode in skupnega življenja v Sloveniji, pokazati, koliko je prejela od središča in koliko je dala skupni kulturi iz svojih lastnih moči. In prav tu moramo poudariti, da smo Slovenci nasproti našim mejnim krajem, ki so naši obrambni zidovi na zunaj in morajo biti naša zedinjajoča težnja na znotraj, premalo storili, da smo se premalo zavedali pomena obrobnega slovenstva, premalo mu nudili gospodarske opore in ga tudi kulturno zapostavljali. Nasprotno pa je Prekmurje samo v zadnjih letih dalo pozitiven prinos našemu kulturnemu delu, dalo iz sebe več svežih moči — zemlja, ki je počivala toliko let, ter nam prinesla nov zvok in novo barvo, novo podobo. Dalo je svoje pesnike, svoje pisatelje, svoje umetnike, svoje znanstvenike: Prekmurje živi in diha z dihom Slovenije in raste in slavi danes svoj god, praznik svojega gospodarskega in kulturnega uspeha. Delo prebuditeljev Slovenske Krajine je rodilo plodove: oživilo je že skoraj za slovenstvo mrtvo zemljo, ki zdaj daje sad. In ta pada na skupen vrt Slovenije, v katere mejah Prekmurje živi in se samo v njej in v okvirju države lahko tudi razvija v še lepšo bodočnost ter v še tesnejše sodelovanje obeh strani, tako da ne bo razlike med gladino kulture tu in v središču, le da bo ena panonska, druga savska, obe pa — slovenski.

Dr. Anton Korošec se zahvaluje slovenskim občinam za počastitev v dvorani Uniona v Ljubljani. Njegov govor so Novine dnestjeden objavile.

Katol. Prosvetni tabor v Soboti v nedeljo 25. junija.

Na današnjo nedeljo se bo vršil v Soboti kat. prosvetni mladinski tabor. Ob pol deseti uri bo povorka po Soboti, ki bo krenila v grajski park za gradom, kjer bo na prostem sv. maša in nato zborovanje. Govoril bo minister g. dr. Krek. Mladina kat. društev iz vse Slovenske Krajine se bo ta dan zbrala v Soboti. Povabljena so tudi bratska društva iz sosednih krajev onstran Mure, ki bodo prišla v velikem številu. Tudi mnogo ljudstva bo prišlo iz vse okolice. Ta tabor bo pokazal, da je naša mladina in naše ljudstvo močno narodno zavedno in ponosno na svojo krščansko vero in kulturo, in da ve, da mu je ravno vernost do Boga ohranila njegovo narodnost in mili slovenski materinski jezik skoz dolgo dobo narodnega zatiranja, katerega je bilo rešeno pred 20 leti.

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2·50 Din., v inozemstvi 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na skupni naslov pri širitelaj v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Štev. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din. i tak niže Poslano me d tekstom vsaka reč 2 D. mali oglasi do 10 reči 5 Din. više vsaka reč 1:50 Din.

Nedela

po Risalaj štrta.

Kda se je vnožina sünola za Jezušom, ka bi poslüšala reč Božo i je on stao poleg Genezareškoga jezera, je zagledno dve ladji, stoječivi pri bregi; ribiči pa so vö stopili i prali mreže. Stopivši pa v edno ladjo, štera je bila Šimonova, ga je proso, ka bi jo edno malo od zemle porino; i sedečki je včio z ladjice vnožino. Gda je pa henjao gučati, pravo je Šimoni: „Pelaj na globočino i prestrite vaše mreže na lovlenje!" I Šimon se je oglaso i pravo: „Vučiteo, celo noč smo se trüdili i nikaj ne vlovili; ali na tvojo reč razprestrem mrežo. I gda so to včinoli, zaprli so veliko vnožino rib, da se njim je mreža trgala. I kimali so tivarišom, ki so bili v drügoj ladji, ka bi prišli i njim pomagali. I prišli so i napunili obe ladjici, tak, ka sta se malone pogražali. Gda je pa to vido Šimon Peter, doli je spadno na kolena pred Jezuša govoreči: „Odidi od mene Gospod, ar sam grešen človek!" Groza je najmre obišla njega i vse, ki so ž njim bili, nad ribami, štere so vlovili; prav tak tüdi Zebedejova sina Jakoba i Janoša, ki sta bila tivariša Šimonoviva. I velo je Šimoni Jezuš: „Ne boj se, od eti mao boš lüdi lovio." I potegnoli so ladjo k zemli, ostavili vsa i nasledüvali so ga. (Lukač 5, 1—11.)

*

Ladjica, z štere so apoštolje ribili, pomeni Matercerkev. Ribe so düše. Maticerkev je nastavlena za vse düše vseh časov do konca sveta. Zato bodo ž nje, z te najsvetejše ladjice sveta, lovili ribe, düše, apoštolje, dühovniki. Bog je nje zvolo, da düše lovijo. A ne lovijo je brez mreže. Mreža so tista dobra dela, po šterih se gene Srce Jezušovo i podeli düšam miloščo povrnenja iz krivih, poganskih ver i iz grešnoga živlenja. Trüdi dühovnikov, njihove predge, njihovo spovedavanje, njihovo pokorno živlenje lovi ribe. Lovi je pa tüdi pokorno, sveto živlenje vernikov. Kembole što pobožno žive kembole se zatajüje, kembole gori za božo čast, tem bole blagoslovi on delo dühovnikov, da dosta rib vlovijo, da velike ribe vlovijo, to je, da velike grešnike povrnejo.

Sveti Peter, gda je vido čüdo, ka se je na Jezušovo reč teliko rib vlovilo, da se je mreža trgala, prle pa celo noč neso nikaj zgrabili — je spadno pred Jezušova kolena i je v globokoj poniznosti spregovoro: „Odidi od mene, Gospod, ar sem grešen človek." Pa Jezuš ne odišeo od njega, šče bliže je prišeo. Bliže je prišeo i njemi svojo božo reč dao, da bo odsehmao lüdi, düše lovio.

To so skrivnostna vrata za pridobitev düš: ponižajmo se. Kembole se ponižamo i v toj poniznosti molimo, temveč düš pridobimo za Jezuša.

Potopila se je francoska podmornica.

Francoska podmornica „Phoenix" se je v Ažiji potopila. 71 mornarov je najšlo smrt na dni morja. Potoplenje je tak skrivnostno, da se misli na hüdobno roko, ki je to povzročila.

Občine se lejko pritožijo na državni svet pri zavrnitvi proračuna.

Če banovina zavrne proračun, se občine morejo pritožiti na finančno ministerstvo i proti odloki toga na državni svet.

Zasedanje banskoga sveta

se začne 26. junija. Predmet zasedanje je v smisli finančnoga zakona sprejeti odredbo za olejšanje viničarskoga stana.

Castitomi gospodi Camplini za god.

Nebo se je nagnola i spremenilo naravo v lepo sprotoletje.

V lehkom vetri šümi log i se prigibajo rožice skoro do teo. Na visikom trdom lesi križa visi Kristuš i blagoslavla vso naravo. Proti njemi rastéči ščipkov grm ga obimle s svojimi rosnatimi vejkami.

Tü v toj tihoj samoti smo se spomnili na Vas, častiti g. Camplin, da bote v kratkom obhajali svoj god. Ka bi Vam mogli mi siromaški izseljenci darüvati za god. Nikaj drügo nemamo, kak naše skromne i tihe molitve i žrtve, štere naj Vas sprevajajo skoz celo Vaše dühovniško živlenje, štero je vnogokrat obdano s težkim križom i trplenjom. Kak žmetno delo ste prevzeli na sebe, kda ste prišli med nas izseljence v mrzlo tüjino. Vüpamo se pa, da se počütite srečnoga med nami, kda vidite, kelko src vas je tak žmetno pričaküvalo. Že je minolo leto, kak ste tü v tüjini i vodite naša srca k Bogi. Kelko dobroga ste včinoli za nas, znamo mi, ki vidimo vaše trüde i žrtve za nas. Vsako naše düševno napredüvanje, štero je v tüjini povezano s telkimi težavami, vodite z najvekšim veseljom i lübeznijov do nas.

Če smo veseli, se veselite z nami, če smo žalostni, trpite z nami i nas tolažite. Kak globoko razmite žmečavo naših src, ki nas je potreba za vsakdanešnji krüh iztrgala iz objema naših dragih, da se moramo tü sami boriti za našo časno i večno srečo. Kelko src ste potolažili i prinesli mir v düše, ki so bile mogoče že na robi prepada. Kelki smo mislili, da za nas nega več rešitve, pa ste prišli med nas s svojimi zlatimi navuki i nas tak okrepili, da smo znova začnoli živlenje dece sv. Materecerkve. Tüdi tü v tüjini, kde nešterni majo vsega zadosta, lehko pravimo s sv. Avguštinom: „Nemirno je naše srce, dokeč v v Tebi ne počiva o Bog!"

Zato Vam želemo k Vašemi godi obilo sreče i božega blagoslova na Vašoj težkoj trüdapunoj poti. Kda pa bote dokončali Vaše zemelsko živlenje i se bodo zaprle za večno Vaše trüdne oči, naj Vam pride proti Jezuš s svojoj nebeskov Materjov i z Vašim krstnim patronom i Vas sprevodi v večno živlenje. Tam ne bo za nas več ne ločitve i trplenja, ne smrti i groba, tam bo za nas večna pomlad. Zato šče ednok: Bog Vas živi v zdravji i sreči neminlivoj.

Izseljenci v Franciji.

Uredništvo Novin se pridrüži gornjemi pozdravi i od svoje strani prosi obema izseljenskima dühovnikoma, šteriva sta oba Ivana, sv. Ivana patrona dühovno moč. Ta naj jiva vodi v njihovom apoštolskom deli, ka dosta düš pripelata, obdržita pri Jezuši.

Škafar — Camplin Ivana
Bog živi duga leta!

Razgled po katoličanskom sveti.

Italija. *Astijski nadškof M. Umberto Rossi* je odredo, da se je v Velikom semenišči med bogoslovci i dühovniki eden den posveto deli za zedinenje vzhodne i zapadne Cerkve. Obredne molitve je zvršo sam nadškof i rektor semenišča, a bogoslovci i profesori so meli predavanja o toj stvari.

Nemčija. *Živa vera junaškoga letalca.* Pri Rachlini, blüzi Mecklenburga, se je smrtno ponesrečo kapetan nemškoga letalstva baron Rudolf von Morcan, ki ne bio star niti 30 let. Kapetan von Morcan je zvršo rekordne polete v Afriki 1937 l. v Ameriki 1938 l. i na Vzhodi 1939 l. i dobo naslov Kondor-Flieger. Po svedočbaj njegovoga župnika Eggersdorfera je bio pokojni primer žive vere, vsikdar pripravleni za slüžbo Bogi — vojak boži. V njegovom dnevniki so zabeležena sv. obhajila i je tüdi ta pripomba, da je bio vsako nedelo pri sv. meši.

Španija. *Svečanosti zmage v Madridi.* 21. maja so bile v Madridi dovršene svečanosti zmage. Od vseh strani so prišli Španjolci, da na navdüšeni način pokažejo veselje nad zmagov. General Caudillo Franco je v znak vere i zahvalnosti svojo zmagovalno sablo posveto Bogi v dar. Svečani obred se je vršo v cerkvi sv. Barbare, kam so prinesli tüdi križ iz Barcelone, ki so ga meli krščeniki s sebov ob priliki zmage pri Lepanti. Sablo je iz Francovih rok sprijao i njemi podelo blagoslov toledski nadškof kardinal Goma y Thomas.

Palestina. Generalni prior karmeličanov je določo posebno komisijo, ki naj razisküje i širi starodavno liturgijo v cerkvi božega groba v Jeruzalemi. Komisija ma nalogo, da naj s tem nad 700 let starim obredom, do šteroga so meli pravico samo karmeličani, seznani vernike vsega sveta.

Dva črnca — škofa. Prvikrat v zgodovini Cerkve sta bila dva zamorca povzdignjeniva za škofa. Papa Pij XII. je imenüvao za škofa msgr. Ignacija Ramaso Zandratano na otoki Madagaskari i Josifa Kivanuka v Ugandi.

Boži zakon od hišnoga zakona.

1. Skupni pastirski list jugoslovenskih škofov o svestvu (zakramentu) svetega zakona.

Mešani zakoni.

Da bosta zaročenca v zakonu resnično dosegla to notranje zedinjenje, morata biti v vseh važnih stvareh istih misli, istega duha in čustvovanja. Najvažnejša stvar pa je sveta vera. Zakon je srečen samo takrat, če sta oba prepojena z istimi živimi verskimi čustvi.

Ako soproga nista edina v najvažnejši stvari, namreč v veri, pride v družini do mnogih nesoglasij: katoliška stran je v nevarnosti, da pade v versko mlačnost, ali da sploh popolnoma pozabi na svoje verske dolžnosti.

Tudi v povoljnih okolnostih je v mešanih zakonih krščanska vzgoja otrok zelo otežkočena: katoliški roditelj in otroci so v veliki nevarnosti.

Radi teh vzrokov Cerkev najstrožje prepoveduje mešane zakone in jih nikoli ne odobrava. Da se zabrani večje zlo, dovoli Cerkev mešane zakone radi važnih vzrokov, toda samo takrat, če ima zagotovilo, da bodo vsi otroci katoliško krščeni in vzgojeni, in če so odstranjene nevarnosti za večno zveličanje.

Če nekatoliški zaročenec ne pristane na te pogoje, Cerkev ne more dovoliti mešanega zakona.

Tudi kadar Cerkev dopusti poroko z nekatoliškim drugom, moramo poudariti, da se sme zakon skleniti samo po katoliškem obredu. Katoliška stran ne sme nikoli, ne pred poroko niti pozneje pred nekatoliškim duhovnikom, izraziti svoje volje za zakonsko življenje. Cerkvena oblast kaznuje tako grešno dejanje z izobčenjem iz Cerkve. Hkrati moramo tudi omeniti, da je zakon, ki ga katoličan sklene po nekatoliškem obredu, pred Bogom in pred Cerkvijo neveljaven.

Kongres Kristusa-Kralja v Ljubljani

od 25. do 30. julija 1939.

Igra o kraljevstvu božjem.

Pri vseh velikih prireditvah se dandanes uveljavlja kakor v davnih stoletjih kot najvidnejša točka kaka veličastna skupinska igra, pri kateri sodelujejo tisoči igralcev in se zato vrši na prostem. Tudi na našem kongresu bo v soboto, 29. julija, proti večeru na Stadionu taka predstava, ki obeta biti največja prireditev v monumentalnem slogu take vrste v naši državi in najbrže v Srednji Evropi sploh. Težko bo pri tej prireditvi govoriti o predstavi. Sodelovali bodo namreč vsi: tisti, ki bodo „gledali" prav tako kakor tisti, ki bodo „igrali". „Igralcev" bo nekaj nad 3.000, računamo pa tudi vsaj na 20.000 gledalcev. Vsi skupaj bodo izvajali „Igro o kraljestvu božjem", katere besedilo je napisal Niko Kuret. Celokupno vodstvo prireditve in vrhovno režijo ima g. Ivo Peršuh. Sodelovala bo takorekoč vsa Slovenija. Organizirajo se namreč zbori iz skoraj vseh slovenskih dekanij, ki jih zbira in vadi g. kaplan Davorin Petančič. Brez pretiravanja lahko rečemo, da bo ta monumentalna igra največja privlačnost vsega kongresnega sporeda in da bo tudi svojevrsten gledališki dogodek, kakršnega tudi v največjih kulturnih središčih ne zmore vsako desetletje. V igri sami se prikazuje vlada Antikristova in zmaga verne mladine. Igra zajema vso problematiko sodobnega sveta z vsemi njegovimi ideološkimi strujami in bo za zbrane množice gotovo razodetje, še bolj pa mogočno doživetje edine rešilne ideje, ki preostaja sodobnemu svetu: ideje o kraljestvu božjem na zemlji, ki ga je treba uresničiti.

Cerkveno leto v slovenskih pesmih in šegah.

Za sredo, 26. julija, se pripravlja namesto konvencionalnih „akademij" prireditev svoje vrste. Po zamisli in v sestavi Nika Kureta se bo namreč izvajalo v revijalnem slogu „Cerkveno leto v slovenskih pesmih in šegah". Prireditev bo imela tri dele: Advent in božič, Post in velika noč, Od pomladi do jeseni. Najznačilnejši slovenski narodni običaji za razne praznike se bodo vrstili v umetniški stilizirani obliki z vsemi pesmami in drugimi vložki. Koreografsko vodstvo ima prof. Marijan Dobovšek. Prireditev je namenjena predvsem tujim gostom in bo zato v narodno propagandnem oziru ena izmed najodličnejših prireditev letošnjega leta. Zamišljena je na prostem in sicer na dvorišču Auerspergovega dvorca.

SESTANEK V FRANCIJI. *2 julij: Toury (Eure et Loir) na progi med Etampes — Orléans; za skupni obed se takoj javite na naslov: Benkovič Kalman, chez Mr Pavard Ercerville, par Outarville (Loiret).*

Nemiri na Češkom.

V Kladni na Češkom so neznani morilci vmorili šefa nemške policije Knies Viljema. Nemška oblast je zahtevala odstop župana i podžupana, če se morilec ne najde v 2 dnevoma i je prepovedala spravišča na prostom za celi srez, zaprla kine i gledališča, zaprla šole vse, ar prej vučitelje i profesorje hujskajo i od 8 večer zajtra do 5 morajo biti vsa vrata na cesto zaprta. Nemška oblast je tüdi razpüstila i razorožila državno češko policijo v Kladni. Mesto mora plačati 700.000 kron kazni. V drügom mesti Češke pa je nemški policist strelo češkoga k smrti. Vnogo Čehov je pribežalo na Polsko, gde nastavlajo češko legijo.

Angleško-Japonska svaja.

Naj Angleži ne bi dovažali Kitajcom orožja i živeža, so v Tjencini na Kitajskom zaprli dohod angleškim ladjam do angleskoga dêla Tjencina. Angleška vlada se protivi z ostrimi protivdarci. Anglija je predlagala sestanek, da se na miren način odstrani nesoglasje, a Japonska je te predlog odbila.

Horthy za prijatelstvo z Jugoslavijov i za papovo poslanstvo, da se dosegne mir sveta.

Regent Madjarske, Horthy je v svojem govori naglašao, da Madjarska mora poglobiti svoje prijatelstvo do Jugoslavije. Zednim je, čeravno kalvinec, naglašao, naj sv. Oča pozove državnike velikih držav na sestanek, na šterom bi ti rešili mirnim potom viseča politična pitanja, da bi se nevarnost boja odstranila.

Nemške i poljske narodne menjšine brez pravic.

Nemške oblasti so začele jemati v Nemčiji živočim Polakom njim dozdaj dovoljene narodne pravice. Polska oblast je na to razpüstila vsa nemška društva na Polskom i prepovedala naročitev i pošilatev nemških listov v Polsko. Prostore nemških društev na Polskom so dobila polska društva.

V osmini Telovega.

Ne vem, zakaj je vlak imel polurno zamudo, v Troyes v nedeljo 11. junija. Seveda se je naša vrla izseljenka Barica že močno bala, če morda sploh nisem prišel. Njeni patron naju je peljal z autom proti 25 km oddaljenemu Longsols. Med potjo mi pripovedujejo, kaj jim pišejo naši iz Nemčije: večji zaslužek in bolj urejeno delo. Ni čuda, če potem mnogi dobivajo skomine, če se sme tako reči.

Ko smo se vozili po malo slabši poti, smo delali take oblake prahu, da gorje pešcem in biciklistom, ki so ostali za nami!

Maša je bila večkrat oznanjena, zato je prišlo tudi izredno veliko Francozov, to se pravi Francozinj, ker so se moški v tej vasici preveč odvadili cerkve. Francozinje so bile tokrat zelo pogumne: pele so latinsko Gloria in Credo, ker naši izseljenci niso pravočasno začeli s petjem.

Evangelij mi je dal priliko, da sem govoril o vzrokih, zakaj na kmetih „ne pridejo na Svatbo", seveda francoski in slovenski.

Obed sem imel pri zelo prijaznem patronu, ki je povabil tudi gospo ene naše izseljenke, s katero sta se pripeljali prek 60 km daleč na sestanek, seveda z lastnim autom patronke.

Večernice so hitro minile in čas slovesa je prišel. Izseljencem je bilo zelo težko, da sem moral tako hitro oditi. Ponovno se mi je mlada izseljenka v lepem govoru zahvalila. V manj kot 25' je auto prevozil več kot 25 km, seveda večkrat z brzino prek 100 km. Vlak ni tako hitro vozil proti Parizu. Camplin.

Glasi iz Slovenske Krajine.

Navuk za tretjired je to nedelo 25. junija po večernici v Črensovcih. Večernice ob 2.

Vsaki je svoje sreče kovač! Zato, naj dne 9. julija 1939 nisce ne ostane doma, pridite na Stadion SK Mure v Soboto zadvečara po večernici na veliko tombolo. Sküpno bode 1500 krasnih i dragocenih dobitkov v vrednosti nad 30 jezero dinarov. 15 novih i krasnih biciklov, 40 ženskih i moških prvovrstnih vür pa drügi lepi dobitki, obleke, gospodarske i gospodinjske potrebščine, porcelani, glažovina itd. itd. Cena kartam je samo Din 3·—. Pridite vsi i zadovolni bodete! Namen te velike tombole je, da bi kak največ lüdi dobilo lepe i koristne dobitke!

Otvoritev trgovskoga doma v Soboti. V nedelo, 18. junija se je odpro trgovski dom v Soboti. Pri tom dogodki so govorili predstavnik trgovske zbornice z Ljubljane, župan Sobote, poslanec sobočkoga sreza i predsednik trgovskoga gremija za sobočki srez. Govorila sta tüdi zastopnik Zveze trgovskih združenj i zastopnik trgovskoga drüštva „Merkur". Isti dopodne je korakalo do jezeropetsto sokolov i sokolic po sobočkih vulicaj v največšem deži premočeni do kože. Dešč njim je pokvaro nastop. Na grobe legionarov so pa položili lepi venec i lepo spevali pri toj svečanosti.

Glavna sküpščina trgovskih združenj se je vršila v Soboti 18. junija, štere se je vdeležilo 196 delegatov. Na konci seje so se vršile volitve, za namestnika v nadzorni odbor je zvoljen tüdi g. Cvetič. *Za trgovski dom je gremij trgovcov sobočkoga sreza* darüvao tristojezero dinarov. Podporo je poslala tüdi banovina.

Za mladinski tabor v Maribori so darüvali izseljenci v Longsols 11. junija 100 Fr.

Občni zbor invalidskoga združenja za lendavski srez se vrši v Odrancih v šoli 29. junija ob 10. vüri. Vsaki naj prle posliša po zapovedi sv. mešo. Delegat z Ljubljane pride ob 10.

Motovilci. Na Telovo smo napravili lepo procesijo k Gradi i to pod vodstvom možkoga spola. Ar so dekle večinoma v tüjini za krühom, smo mi možje z ženskami i nešternimi dečki iz celoga srca spevali Presvetomi Oltarskomi Svestvi na čast. Rožni venec so možki molili naprej. Darüvali smo na več sv. meš, naj Srce Jezušovo blagoslovi nas i naše v tüjini. Našo procesijo so povekšali verniki iz Kruplivnika i Vadarec.

Na podporo Novin so darüvali v Din. sledeči: Benoit iz Auxillaca 13·40, Kotnjek Marta, M. Polana iz Francija, 24, Lackovič Kristina, Hotiza iz Francije, 16·35. Bog povrni!

Vančaves. G. urednik dovolite nam malo prostora v Novinaj. Posebni novic nemamo. Živemo v miri, mamo dosta dela na poli. Dosta naših dragih nas je zapüstilo i odišlo v tüjino za delom. V Nemčijo ji je odišlo 42 v Francijo pa 4, nekaj jih mamo še od prejšnjih let v tüjini. Tak jih je v tüjini vsega vküp 65. Neje to veselo, ali ka, siromaki smo, moremo da si nekaj prislužimo. Kak je znano, se vrši „Prekmurski teden" i proslava zedinjenja v Soboti. Mi pravimo na to samo, da smo že lansko leto proslavili zedinjenje v Črensovci. Zakaj nam treba še več?

Vmrla je v Trnji po 4 dnevnom betegi v 86. leti starosti Grašanovič Leopoldina, žena † Grašanovič Antona notariuša v Črensovcih. Molimo za njo. Njenim ostalim naše sočütje.

Vmrla je v Čakovci v 60. leti starosti po štiriletnom teškom betegi i trojoj operaciji Krist Marija, punica šolskoga upravitela g. Lutar Števana v Črensovcih. Pokojnoj, mnogo trpečoj düši naj bo Srce Bože plačnik, njenoj rodbini naše globoko sožalje.

Novine so narasle meseca junija za komadov: 38 v Nemčiji, 1 v G. Lakoši, 1 v Lendavi, 10 v Franciji, 1 na G. Bistrici, 1 v Čačaki, 1 v M. Polani, 1 v Canadi, 1 v Kuzmi, 2 v Ljubljani, 2 v Vidoncih, sküpno za 59 komadov. Odpadnole so: 1 v Nuskovi, 2 v Odrancih, 1 v Šülincih, 2 v Franciji, 3 v Turnišči, 1 na Petanjcih, 1 v Tropovcih, sküpno za 11 komadov. Čisti narastek 48 komadov. —

Iz srca se zahvalimo častivrednima slugama Antoni Martini Slomšeki i Frideriki Baragi za pomoč. Prosimo jiva, naj napunita s svojim dühom slovenski narod, njegove liste i je razširita. Sv. Ciril i Metod naj njima sprosita čast oltara, bodi naša stanovitna molitev.

Kolodvor v Varšavi zgoro.

V glavnom mesti Polske, v Varšavi je nekak vužgao kolodvor. Kvara je deset milijonov.

Pisma vojakov iz Slovenske Krajine,

štera so v svetovnoj bojni pošilali uredništvi Novin.

Ta večjezerna pisma so dokaz tiste povezanosti, štera je obstojala med Novinami i našim narodom i štera je rodila našo sloboščino.

Škrilec Ferenc, 18. honvédezr. Karánsebes. Pisano 21. III. 1916. Poštüvani dühovnik! Lübeznivi naš dühovni oča, hvalen bojdi Jezuš Kristuš i Marija, z teimi lübeznivimi rečmi ji najoprvim lepou pozdravimo ino njim naznanimo, ka mo mogli na kratek čas na tou strašno bojno poule odpotüvati. Zato lübi naš dühovni oča želemo mi, da bi ešče mogli to zadnjokrat našo lübo domovino s kem počastiti, štero smo že dvajsti mesecov nej vidli. Vzememo zato od nje tou malo slovo. Bog zna, ali pridemo več v te lübi naš slovenski kraj. Zato mij ščemo ostati Oči nebeskomi, Mariji materi i njim lübleni oča dühovni verni sinovje do zadnjega časa našega. Z Bogom, o ti lejpa Krajina naša Slovenska, štera si nas ohranila ino za vojake darüvala i za bojno pripravila. Z Bogom tüdi naši dühovni pasteri, šteri ste nas na dobre navuke včili. Tüdi z Bogom naši roditeli i vi lübi brati i sestre, šteri ste z nami dosta trpeli. Tüdi z Bogom vsi sosidje, s šterimi smo se veselili i vesele pesmi spejvali. Z Bogom vsi poprejk, štere smo vas vu velkoj nevoli i žalosti nahali doma. Bog vam bodi smileni i Marija mati boža naj vam boude na pomoč vu vsej nevolaj. Marija svetoga rožnoga venca bodi nam na pomoč zdaj i vu vöri smrti naše Amen. Slovo piše: Škrilec Ferenc s Kroga, Šaberla Ferenc z Motovilec, Rituper Karol s Strükovec.

Gaber Franc, K. u. K. M. Vormaister auf S. M. Schiff. Saida Marinefeldpost Pola. Pola, 5. IV. 1916. Dragi moj oča dühovni! Iz globočine srca mojega njim pošlem eden lepi pozdrav, s šterim njim želem, ka njim najbole potrebno, ka do mogli dugo let vrejüvati i sigdar lüdem do rok davati Marijin list i Novine. Dragi moj oča dühovni, jas njim na znanje dam, ka sam njuve Novine i dva Marijiniva lista v roke dobo. Pa njim trno srca lipo zahvalim na njuvoj dobroti, ka so mi poslali, štero sam jij proso i želo od njij. Predragi moj oča dühovni, nadale ji prosim, naj mi pošlejo Marijin list tüdi či so mogoči, da vidim na mojem srci, ka je Marijin list nej od kvara. Či sam ga mogoči dobiti, vej njim jaz še peneze pošlem 1. maja i tak njim tüdi na znanje dam, ka sam njim jaz že poslo 3 korone na Novine i na njüv trüd, ka so vse vküper 4 korone, pa bi jaz trno rad znao, či so v roke dobili peneze ali nej. Naj mi dajo odgovor, peneze sam njim poslao 31. marciuša. I tak nadale ostanem z Bogom i blajženov Divicov Marijov z našov pomočnicov njuv vören krščenik stoječi s Spodnji Slaveč, v faro sam k Sv. Jüriji i tak sam zdaj na bojišči pri marinaraj na vodi. Ostanem njüv vören sluga.

(Odposlana pisma širiteloma, da je izročita piscoma.)

„Narod, ki ne rodi več dece, ne več sloboden."

S temi rečmi je predložo francoski ministerski predsednik Daladier v parlamenti zakon, šteri strogo prepoyedava i kaštiga vsako djanje, štero prepreči poprijetje i rojstvo človečega bitja i vsako agitacijo za to grešno djanje. Pred 200 leti je Francija mela edno petino vsega prebivalstva v Europi, dnesden pa ma že več trüg kak zibelk. Od l. 1935. dozdaj je 42 jezero več mrtvih kak rojenih. Borba proti veri i cerkvi je rodila pokvarjenost narodä, šteroga obstoj je s tem ogrožen,

Viničarski kongres.

Dnes tjeden se je vršo v Jeruzalemi poleg Svetinj viničarski kongres, šteroga se je vdeležilo do trijezero viničarov. Govorio je tolažlive reči viničarom predsednik senata dr. Korošec. Poleg njega je govorio tüdi minister Snoj.

Ka pravi uradno poročilo od obiska kneza Pavla v Nemčiji.

Uradno poročilo pravi „da bo zavüpanja puno prijatelstvo, ki veže Jugoslavijo, Nemčijo i Italijo, steber mirü v Europi i trden oslon za vsako tvorno politiko."

ZAHVALA.

Vsem, ki ste izkazali ljubezen in spoštovanje moji dragi mamiki

Leopoldini

Grašanovič

s tem, da ste za njo molili, jo spremili na zadnji poti in me potolažili, izrekam prisrčno zahvalo. — Bog povrni!

Trnje, 19. VI. 1939.

Grašanovič Deziderij.

Pošta.

Gutman Alojzija, á Pailhes. Hvala lepa za karto iz Lurda. **Raščan Vinko, á Deselig.** Sprejeli smo majuša 92·25 din. Na lansko leto je bilo 48 din duga, na letos je tak ostalo samo 44·25 din. S tem ne še plačana letošnja naročnina, zato ne ostalo nikaj više za sv. mešo i podporo. **Virag Marija, ferme St. Etienne.** Peneze sprejeli. Novine i kniga plačana, je šče nekaj viška. Na koj naj to obrnemo? **Gumilar Aleksander, Vidonci.** Pošlite nam točen naslov Kerec Viktora v Nemčiji. Njegove Novine so prišle nazaj s pripombov, da je naslov nepopolen. **Horvat Marija, Sv. Sebeščan.** Lani si mela z Žganjar Marijov Novine. Sprejeli 90 Din te dni. Za Brodara prepisali Novine. — **Ferenc Alojz, A Ponay Anzoner.** Sprejeli 24 Din. — **Kočar Mihael, G. Slaveči.** Novine vaše hčeri Adele so prišle iz Francije nazaj. Javite nam njeni novi točen naslov. **Jakič Trezika, Sept Menles.** Sprejeli 63·75 Din. Novine i M. Liste poslali. **Gutman Ajojzija, Pailhes.** Sprejeli 35·50 Din. **Zelko Marija, Chicago.** Sprejeli 130 Din. **Kotnjek Marta, Auxillac.** Sprejeli 24 Din. Prosimo, da opomeneš domače, naj plačajo Novine, dozdaj neso je. **Lackovič Kristina, Quxillac.** Sprejeli 134·75 Din i po želi obračunali. — **Širitelje, pošlite ali prinesite novoletno naročnino.**

Vabilo na občni zbor

Agrarne in gospodarsko podporne zadruge z. z. n. z. v Črensovcih, ki se vrši 29. junija v Črensovcih v Našem Domi ob 11 vüri predpoldnevom s sledečim dnevnim redom:

1. Čtenja zapisnika zadnjega obč. zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskoga zaključka za leto 1938.
4. Poročilo revizijskoga poročila.
5. Slučajnosti.

Če bi ob napovedanom časi občni zbor ne bi bio sklepčen, se vrši pol vüre kesnej na istom mesti z istom dnevnim redom novi občni zbor, ki valano sklepa ne gledoč na število navzočih kotrig.

Matija Balažic:

Na križopotji življenja.

„Na kom pa, ve vidiš, da sam ti ne mela kaj dati. Drügič nas kaj pohodi."

Večer se je zébrao v šoli pesmarski zbor, da bi se včili nekaj pesmi za Petrovo, štero je glavno proščenje v dolinskojvesi. Dečki so odnesli za te tjeden harmonij v šolo.

Vseh dvajseti obrazov je Janček gledao pred sebov, gda je stao pred harmonijom. Kak mrtvi kepi so prvi hip stali okoli njega, samo oči, nasmejane pa globoke, kmične pa bistre, so svedočile, da se v njih skrivle znotrašnje življenje. Glava je bila pri glavi. Gda so pa odprli vüsta i so se glasi razlejali po velkoj šoli, je Janček začüto, kak globoko znajo doživlati vsebino pesmi. Glasi so trepetali, močni pa žmetni, kak da bi je sklesalo samo življenje. Vidilo se njemi je, kak da bi se ta velka šola spremenila v velko ravnico, iz štere je rasla pesem za pesmijov, lepa i mehka. Pesmi so se trgale za pesmijov, vedre, obdane z milinov, žalostne, obdane s tužnostjov. Ravnica, po šteroj so se sprehajale pesmi, lepe domače pesmi, se je vidila Jančeki.

Janček jih je gledao. Prevzela ga je toplina pa mehko občütje, s šterim se prelevčejo pesmi iz njuvih prs. Gledao je njuve žmetne pa raskave roké. Gledao je je slabo oblečene, bose, zmantráne od žmetnoga dnevnoga dela i se čüdivao, kak vedra pa mehka pesem jim je vrela iz prs. Vido je, da ma Roza velke pa globoke oči i bi vsikdar kaj rada brbrala, da ma Lizika vesele oči, a mehek pa lepi glas, da ma Tilika ognjeviti pogled, šteri zna vsikdar kaj šepetati. Lipič, z visikim čelom se moško drži, Ševekov obraz se pa raztegne na smeh, Jožek pa se rad ponaša s svojim globokim glasom.

Mehki glasi so plavali po šoli, podpreti z moškimi glasi.

Lizika je pri spevanji vodila zbor kak prednjekica. Zbor njoj je pripoznavao prednost i zato ne bilo nikaj čüdnoga, če njoj je to pripoznavao tüdi Janček.

„Gda pali pridemo vküp?" je je pitao Janček, gda so se razhajali.

„Vsakši večer. Petrovo je že pred dverami, trbé napnoti vse sile, da bo kem lepše," so pravili vsi poprek.

Vünéj so sedeli dečki v grabi i si pripovedavali vesele dogodke, da se je njuv glasen smeh razlegao v tiho noč. Pomali so se tüdi oni zdignoli za pesmarami. Te so šče na križopotji sküpno zaspevali nekaj pesmi, ki so mehko klonkale na okna, za šterimi so v senjaj poslühnola srca deklin.

Janček je šô na štale, gde je tak prijetno dišalo novo seno i bela mesečina svetila skoz odpreto lüknjo na strehi i legeo.

Lizikina mlada podoba njemi je plavala pred očmi. Njeni zagoreli obraz ga je gledao. Njene oči s čarnim gledaščekom so ga privlačile. Biló je nekaj v njenoj düši, ka je zaman iskao indri, ka, sam ne znao. Ne bio to nisiki nagon, ki bi ga vlekeo do nje, ne samo njeni smeh, šteri ga je šteo nasititi, ne samo prijetni razgovori, gde se je napajao ž njenim glasom. Ne, to je bila tista močna sila, štera je ne dopüstila, da bi se je dotekno z zamazanimi rokami i pogledno z nečistimi očmi . . .

Nešče je zajuvkao, da je glas ostro pa zategnjeno pretrgao nočno tišino, dokeč se ne porazgübo negdi nad njivami.

Jančeki se je nabrao smeh na vüstaj. I s tem blaženim nasmehom je trdno zaspao.

IV.

Po vesi je zaspevalo klepanje klepačov i po senožetaj so se zablesketale kose v rosnatih jütraj. Lüdje so kosili trave.

Janček je pomagao v Vrbji oči kositi. Rad je delao. Vsigdi je rad prijao za delo. Starejši v vesi so ga celo stavlali svojim nemarnim sinom za vzgled: ‚Vi diš, Janček je takši gospod, pa tak dober težak.'

Posebno ga je veselila košnja na senožetaj. Tüdi dnes zaran, šče pred zorjov, sta vzela z očom kose v kleti, si zateknola vodér i prišla prek po vratnicaj do senožeti. Ne je bila velka, samo duga krpa velke pa goste trave. Zagrizla sta se v travo z naklepanimi kosami, kosila pa mahala, da je trava s šomatanjom kapala nákla. Plast za plastjov se je vtegüvala za njima. Od časa do časa je šteri prehenjao, se zravnao i obrisao s prgiščov trave svetlo koso, zamazano od krtovinjekov pa grlin, jo nabrüso s kamlom, da je jasno pa rezko odmevalo v joušov log. Narava se je kopala v jütrašnjoj rosi, štera se je lesketala po travi, zrak je bio napunjeni s prijetnim dišcom rož. Včasi sta prišla do kakšego gnezda i preplašena ftica je zletela pred kosov ž njega. Pomali se je začnolo zdigavati sunce, da popijé vso roso. Robača na hrbti se njima je držala kože i potemnela od znoja, gda je začnolo sunce pripekati. Pa vendar sta ne čütila nikše zmantranosti.

Miškec je prineseo za zajtrk cvrtino z mesom, načetek krüha i pint vina. Sela sta si v senco vrbe. Na küp trave sta vrgla kaput i sela na njega. Prijetna zavest njeva je obišla, gda jima je pogled plavao po pokošenoj senožeti. Miškec je šô te čas raztepat plastovjé.

„Bog vama blagoslovi", je zmešao Jančeka znani glas, gda je ravno napičo na vilice falat mesa, pa njemi je roka prlé zastanola.

„Bog plati za pošteno reč", se je obrno Janček i zagledno Liziko, štera je nesla v capi zajtrk domačim koscom.

„Vüva sta bole raniva," je narahi zaredečila.

„Henjaj malo, kama se tak paščiš? Malo si gutni," njoj je Janček ponüdo vino po domačoj šegi i pri tom sta se srečala s pogledi. (Dale

MISIJONSKA POROČILA

La Cisterna, Chile.

Prečastit gospod!

Precej hudi že morate biti na mene, ko se Vam do danes še nisem nikoli oglasil, čeprav mi Vi pošiljate Marijin List i Novine že nekaj let. Ne bom se opravičeval. Krivda je moja in Vas samo prosim, da mi oprostite.

Predvsem Vas opozarjam, da se več ne nahajam v Magaljanesu, kamor mi lista pošiljate, ampak v Santiago, glavnem mestu, kjer ravno končujem tretji letnik bogoslovja. Časa pa za čitanje nimam preveč. Toplo se Vam zahvalim, da ste mi lista do sedaj pošiljali. Tudi Vam čestitam na Vašem delu, ki ima tolikšen pomen posebno danes, ko je val brezverskega mišljenja zajel ves svet. V Vaših listih najdejo naši dobri očetje, naše zlate mamice, naša krepostna mladina potrebno hrano za njihove duše, oporo v težavah, luč v dvomih, orožje v bitkah s sovražniki naše sv. kat. vere. Bog naj blagoslovi Vaš trud, da bo v dušah obrodil bogate sadove večnega življenja. Z molitvijo Vas bom od tukaj tudi jaz podpiral z vročo željo, da ki oba lista hodila vedno po poti napredka v vsakem oziru.

Versko stanje v naši čilenski republiki je deloma precej žalostno. Na ozemlju, ki meri tri Jugoslavije (751 km²), živi raztresenih le 5 miljonov prebivalcev. Zaradi te raztresenosti je verska oskrba zelo težka. Skoraj ni duhovnika, ki po nedeljah in praznikih ne bi bral dve sv. maši, eno v svoji župni cerkvi, drugo pa kje drugje, včasih do 8 ali 10 km daleč. Ker je duhovnikov veliko premalo, se še najdejo ljudje, ki o veri čisto nič ne vedo.

Socijalne razmere so hudo zamotane. Na eni strani bogataši, milijonarji — na drugi pa revno, mnogokrat beraško ljudstvo, ki nima zadostnih sredstev, da se preživlja. Zato je tukaj komunistična agitacija našla plodna tla. Danes je komunizem v ljudskih masah globoko zakoreninjen, posebno v mestih. Ravno se nahajamo pred volitvami za presidenta. Tudi komunisti imajo svojega kandidata in ne daj Bog, da bi on prišel gori, ker tedaj bo Čile kmalu zasloval kot druga Meksika!

Vendar se na drugi strani opaža na vseh straneh razveseljivo versko prebujenje. „Če je res, da ima satan že svojo fronto, ima svojo fronto tudi Kristus". To kar je naš veliki vladika Jeglič izrekel za Slovenijo, je resnično tudi za našo republiko. Posebno mladina se prebuja, kipi, hrepeni po višjih idealih, ki niso samo zemeljski užitek, ki so nad materijo. Ravno pred tremi tedni je ona imela svoj sijajno uspeli „katehistovski kongres", da se poglobi v resnicah naše sv. vere, da najde novih smeri, kako ponesti te resnice med najširše plasti naroda, da začne vendar že po njih živeti ter se reši propada, ki mu drugače preti.

Tudi kat. akcija je dobro organizirana ter navdušeno deluje. Po pravici torej lahko upamo v boljšo, veselejšo bodočnost. Še bo treba borb, velikih žrtev... toda zmagala bo končno le božja stvar.

Slovencev nas je tukaj malo: štirje salezijanci, sedem ali osem usmiljenk ter kvečjemu do 10 drugih Slovencev. Obratno je pa mnogo hrvaških izseljencev. V samem Santiago jih bo menda 3.000; približno toliko tudi v Magaljanes-u, in nekaj še raztresenih drugje. Organizirani so precej dobro, samo svojih duhovnikov nimajo, pa si jih tako zelo želijo! Menda bomo res morali mi štirje poprijeti za to delo! Bo že Bog določil kdaj in kako. Za zdaj je glavno, da se temeljito pripravimo za sv. mašniško posvečenje in za vzvišeno ter težko delo, ki nas čaka. Pomagajte nam, prosim, tudi Vi z Vašimi cenjenimi molitvami. Posebno jaz jih potrebujem, ko se nahajam pred sprejetvijo subdijakonata. G. Šnurer (iz Topolovec) končuje drugi letnik; g. Horvat in g. Sočak bosta pa, če Bog dá, začela prvi letnik prihodnjega marca.

Kot sem že zgoraj povedal, Vas v svojih molitvah ne bom pozabil. Tudi naše drage Slovenske Krajine ne bom nikoli izključil iz svojih ubogih molitev. Devet dolgih let bo kmalu odklonkalo, od kar sem se zadnjič poslavljal od nje in se ne spominjam dneva, ko se z Jezusom ne bi bil pogovoril o nji in za njo. On in pa Marija naj jo ohranita verno, temeljito krepostno in katoliško, vdano sv. Cerkvi, Papežu in svojim duhovnim voditeljem.

S hvaležnimi in spoštovanimi pozdravi vdan v Gospodu

Martin Maroša, S. S. S.

Tudi jaz pošiljam srčne pozdrave Vam, vsem poznanim in vsej Slovenski Krajini, na katero vsak dan mislim in zanjo molim.

Priporočam se Vašim molitvam in vseh dobrih src Slovenske Krajine, da bom tako srečno dospel do svojega cilja in če Bog da, vse povrnil z molitvami in tudi z enim obiskom. Bog daj!

Franjo Schnurer.

„HIŽICKI DOMAČOJ"

Škotnik Kristina, Hufenberg über Köslin. Prečastiti g. urednik! V imeni Jezuša i Marije vas pozdravlam i vam želem še vnogo let zdravja, da bi lehko vrejüvali te dobre liste, s šterimi tolažite nas, ki smo v toj mrzloj tüjini. Posebno nam, ki smo v tom kraji, je žalostno v tüjini, ar nemremo pogosto k sv. meši. To pa zavolo toga, ar nega v bližini katoličanske cerkvi. Tüdi tü v Nemčiji sam naročnica vaših listov, bodo mi v velko veselje i tolažbo, kak so mi bili v Franciji. Zdaj vas pa ešče ednok lepo pozdravim. Pozdravlam tüdi domače, vse prijatelice, rojstno ves Domajince i celo cankovsko faro. Pozdrav vam pošila moja prijatelica Flok Frančiška, ki pozdravla tüdi svoje starše, brata i sestre, rojstno ves Motovilci i celo gračko faro.

Ošlaj Jožef, Combean Fontaine. Velespoštüvani g. urednik! Vu imeni Jezuša Kristuša i blažene Device Marije vas najoprvim z srca lübezni pozdravlam. Nadale se vam prav srčno zahvalim na rednom pošilanji Novin i Marijinoga Lista, šteriva sta mi najvekše veslje v toj mrzloj tüjini. Naznanjam vam tüdi, da sam mesto spremeno. Ostanem nadale naročnik listov.

Papež Frančiška, á la ferme le Bondien. Prečastiti g. urednik! V začetki mojega pisanja vas najprle lepo pozdravim i vam želem dosta sreče I božega blagoslova, da bi mogli šče naprej vrejüvati naše Novine, štere z velkim veseljom čtem. Lepo se vam zahvalim, da mi je tak redno pošilate. Naj nam vas Bog ohrani šče vnogo let, da bote po našij listaj tolažili izseljence. Šče ednok vas pozdravim. Pozdravlam tüdi svoje domače na Gredaj, soside i znance, Kocetove i Klepcove v Črensovcaj.

Ritlop Terezija, Francija iz Črensovec. Prav prisrčne pozdrave pošilam g. uredniki Novin i vsoj dühovščini, mojoj lüboj materi i vsem domačim. Pozdravlam vse znance iz okolice Vineuil i se njim zahvalim za vso meni skazano lübezen. Na skorašnje svidenje, če bo boža vola. Srce Jezušovo naj vas blagoslavla.

Venta Julka, á Bonville. Prečastiti g. urednik! Sprimite najprle prav iskreni pozdrav v imeni lüboga Jezuša. Lepa vam hvala na rednom pošilanji Novin i Marijinoga Lista, ar mi je to največša tolažba v toj mrzloj tüjini. Zdaj sam preminila mesto i odišla k drügomi gospodari. Hvala lübomi Bogi, jako sam zadovolna, najbole zato, da lehko idem vsako nedelo k sv. meši. Prišla sam k poštenomi gospodari, ki da vsakomi delavci po nedelaj počitek. Tü v nedelo ne delam, v prejšnjem mesti sam pa dostakrat ne znala za nedelo. Šče ednok vas, g. urednik, lepo pozdravim. Pozdravlam vse izseljence, posebno izseljenskoga dühovnika g. Camplina. Ne morem pozabiti veselja, ki smo ga izseljenci vživali 9. aprila na Gravelle.

Album fotografij.

Člani Podmladkov Jadr. Straže in Rdečega križa VII. in VIII. razreda Samoupravne real. gimnazije v Soboti so pripravili dva obsežna albuma fotografij in umetniških prilog, da ju odpošljejo svojim prekmurskim rojakom v pozdrav in bodrilo.

Albuma sta urejena po zamisli dijakov samih. Na prvi strani kaže lepa slika našega mladega kralja Petra II., obdanega od državne trobojnice, ki naj svedoči, kaj pomeni prekmurski mladini naša skupna, s tisočletnimi borbami priborjena država. Na naslednjih straneh se vrstijo številne fotografije najrazličnejših krajev iz vsega Prekmurja, ki jih krasita po dve umetniški prilogi akad. slikarja g. Jakoba in stud. kip. g. Küharja, prekmurskih domačinov, in več umetniških motivov fotografa g. Kološe. Zaključujeta pa album sliki dijakov obeh najvišjih razredov, poslopja drž. real. gimnazije v M. Soboti in nekaj posnetkov iz Prekmurskega tedna, najnovejše in zgodovinske manifestacije prekmurske narodne in državne zavesti. Da bi albuma prišla še bolj do izraza, spremljajo vsako sliko pesniško razmišljene opombe izpod peresa abiturienta g. Šebjaniča Franca.

Gornja albuma bodo soboški višješolci poslali te dni svojim rojakom v v Ameriki z namenom, da preko njihovih glavnih organizacij vsem njim povedo, da prekmurska mladina nanje ni pozabila, temveč da se zanje zanima in se hoče v bodoče še temeljiteje posvetiti delu zanje, kot tudi študiju perečih slovenskih in jugoslovanskih izseljenskih problemov v obče.

Albuma sta bila od 20.—22. t. m. razstavljena v izložbi trgovine Hirschl v M. Soboti. Ob tej priliki se odbora obeh Podmladkov najlepše zahvaljujeta gg. Jakobu, Küharju in Kološi ter vsem dijakom — sošolcem za podarjene slike, gospej Brumnovi za jugoslovanski trak in g. Hirschlu za prijaznost, da je bil blagohotno dovolil zastavitev albumov v izložbi svoje trgovine.

Albuma sta izdelana dostojno, kolikor so dopuščale denarne moči dijakov in imata znatno denarno, zlasti pa — in to si dijaki predvsem želijo in tudi upajo, da bodo to dosegnoli — še večjo simbolno vrednost.

Gantarov Marko.

Gantarov Marko je küpüvao eceke in svinje. Tüdi kühao je po senjovji — pravili so njemi pečenjar. Mislo si je: pokažen lüden ka san nej navaden človik, liki bole gospocki. Naj gledajo lüdje kama v vesi odijo gospoda. In če si z gospodov prijateo, šče Bog zna, ka vse pride. Dober si tü pa dober tam. Mogoče de šče šteri mojoj deci fermanski kuma,

Pozvao je cejlo držino trgovca Repiča. I v istini cejla držina se je tüdi pripelala drügi den. Bagrlin je enjao na Gantarovon dvorišči. Komaj so enjali, je že Gospoda sposkakala z bagrlina. „Kak smrdi", je šnofala najstarejša Repičova či. Komaj so napravili par stopajov, je že brečao Repičov najmlajši sin Mikloš zavse moči, poškalo se je po deski i spadno v svojen belom gvanti v mlako gnojšnice, štera je tekla s štale. Gospa Repičova ga je vlekla k stüdenci, da ga opere in muvila sama pri sebi „vše lekaj vtonemo v toj gnojšnici. To je že grdo, ka nas je pozvao na takšo smrajalino."

Gantarov in Repič sta djala konje v štalo. Šli so v hižo. Gda so šli po prekliti, je nekaj strašno zružilo. S kühnje je bežao debeli maček. Najstarejša Repičova čij je dregnola mater „pogledni hamico pod stolon." Maček jo je načno i vso skotao v praji. Tüdi Gantarova žena je vidila nesrečo pa se je samo jako paščila z gospodov v hižo.

Kak či bi prišli v vinjak za fčele, tak so zašümile mühe. Cejli roj se jij je vzdigno. Müšnjeki so visili od čakatura tak puni müj, ka niti edne nebi več gor spravo. Mikloš je dregno mater: „Pogledni mama, tü pa süšijo mühe za zimo."

Ge so mühe, tam lapci ne stradajo", pravi vertinja i se nadebeli zasmijé. „Ve pravijo, ka samo kodišje nemajo müj, drügi pa vsi."

Seli so si. Repičova deca so strašen špajs mela z mühami. Lovila so je z nosa, celo na vüsta so njim sedale mühe, tak krotke so bile. Na skledo je pa sedao cejli roj, da si je mogao z žlicov preganjati, ka si si prostor napravo, da si lejko zagrabo. Večkrat se je štera tüdi opoteknola v rob sklede i v žüpo spadnola.

„Eden, da bi vsigdar mühe vö metao", se je smejao Gantar i vrgeo poparjeno müho na sredi hiže. Repičovin je župa nej jako dišala, vsi so se stepali i počasi brisali žlice,

Prnesli so hamico na sto. Grozno — tisto hamico ka jo je maček vlačo pod stolom, šče vsa smetnata je bijla. Pa zavolo poštenja so si malo li vzeli, čeravno se je gnjüsilo vsem. Praščala je tak, ka si vseli zažmao, gda si vjo. „Li si vzemite, naj vas nikaj nou sran," je trücala Gantarova žena i djala pred gospo velki tanjer pun zdrüzganij masnij krumplov. Gospa si je resan djala, hvala Bogi, si je mislila, se bar rešin toga prašnatoga mesa. Najprle je djala svojemi malomi Mikloši na tanjer, te pa sebi. Nej šče drgoč zagrabila, že njoj je mali kazao i vlekeo s krumplov vlas dugi kak strüna. „Tü je pa od gróna nasnajžno," si je muvila gospa sama pri sebi i brisala maloga, da nišče nebi v pamet vzeo njenoga mrčanja. Mela je srečo. V tistom megnjeni se je zagnao v hižo cejli šereg dece. Vsi so bilij Gantarovi. Na sredi hiže so se stavili i gledali na sto. Najmeši je celo glasno povedao: „Vse nam pojejo." Pa so ga nej čüli, ka je Gantarova že te jako navdüšeno razlagala gospej od svoje dicé, kak so vrli, samo drügi so lagoji i od tej se tüdi njeni navčijo božnije.

Tjašek je pribežao i se obeso öči na kolena i njemi šepetao: „Či tej kaj nahajo, de moje. Jeli?" Gantar je zapičo falat mesa pa njemi dao, da bi se ga rešo. Gda so drügi tou vidili, so zagnali takšo breko, ka je vsem skoz vüha letelo. „Meni tüdi. Jes san tüdi lačen. Vse nam drügi pojejo."

Gantarova njim je djala vse s tanjeron, ka je ostato, na komen. Vsi so se zagnali kak vukovje k tanjeri i ga tüdi potrli. Ferenček, šteri je dobo najmenši falat, se je tak svado, ka je po hiži skakao kak či bi kršele meo. Prletela je dekla pa odegnala vse vö i tak je počasi breč potij jemao.

Gospej Repičovoj se je že tej vragolij zadosta vidilo, zato je stanola i štela iti vö zgovorom, da ide malo na bouši lüft. Pa jo je stavo Gantar: „Na zdravje našim gostom, pijmo vsakši edno kupico." Gospo je steplo pri pogledi na kupico. Vino je bilo bersnato i notri so plavale müšice. „Nikaj se ne bojte gospa, ve bersa nikaj ne slaboga, to je vinski cvejt, müšica pa tüdi nej krava, či jo ravno človik spije. Njoj tüdi kisilo lübi kak nam." Nagno je, da je teklo po guti, kak v čurki. Gospa je prosila vodo. „Ka? Vodo te pilij? Ve šče voda v črevli nej dobra, nej pa v želodci po takšem mesnom obedi", njoj razlaga Gantar i si liže od vina mokre mustače.

Gostje so komaj čakali, ka zapüstijo to mesnico. Ve je pa tüdi dejnola kak na mrlinščeki. Vpregli so i bagrlin je odpelo Repičovo gospodo z Gantarovoga dvorišča. Komaj so spo-skakali doma s kol, je že gospa na šerci pa na dugo razlagala sosidam, ka vse so doživeli v tej par vöraj na vesnici. Soside so požirale vsako reč i jo pripovedavale dale. Vsakša je šče malo k coj djala, pa je nastanola pripovest, ka bi lejko napisao celo knigo. Tüdi Gantarova je nej bila tüo. Grajala pa šinfala je te gizdave gospocke gobce, šterim je nikaj ne povoli, ka šte njim človik napravi. Sreča je edino to, ka sta nigdar nej več vküp prišli, ovak bi si gvišno oči vö spraskali.

Šale od sporazuma na Hrvatskom.

Urednik Novin so predkratkim hodili na Hrvatskom i pitali nekoga gospoda, ka je s sporazumom. Odgovoro je, ka so ga že rešili. Kak? Odgovori: *Spor* je ostao v Zagrebi — *razum* je odišo v Beograd.

Ta šala zdaj kroži po celoj Hrvatskoj.

OBISKOVALCEM PREKMURSKEGA TEDNA !!!

nudim dnevno sveže pecivo, vseh vrst torte, čokolado, bonbone, malinovec, sladoled itd.

Paviljon št. 43, 44, 45. Aleksandrova c. 18

Sidonija Pauko (Novak)

Izpred okrožnega sodišča v M. Soboti.

Benko Irma, rojena Vratarič in njen mož Benko Janez, gostilničarja v Nemčavcih št. 46, sta bila dne 1. apr. 1939 obsojena prva na 6, drugi pa na 3 mesece strogega zapora, ker sta: Benko Irma dne 8. novembra 1938 v svoji gostilni odvzela Červeku Ferdinandu, kovaču v Nemčavcih št. 25, gotovine v znesku 900 Din, Benko Janez pa da je istega dne sprejel od svoje žene Benko Irme gotovine v znesku 400 Din, o katerih je vedel, da je ta pridobila s kaznivim dejanjem. Pri odmeri kazni se je smatralo za veliko obtežilno okolnost to, da sta obtoženca okradla svojega gosta zlorabivši njegovo pijano stanje. Obtoženca sta zoper sodbo prijavila priziv, ki pa je bil zavrnjen.

Puhan Koloman, poljedelec iz Kobilja št. 211 je bil dne 10. maja 1939 obsojen na 3 mesece in 10 dni strogega zapora, ker je dne 19. marca 1939 v Kobilju odvzel Göncu Jožefu 1200 Din vredno moško dvokolo znamke „Barando", dalje ker je dne 30. januarja 1939 na potu iz Dobrovnika v Kobilje ogrozil varnost Perše Štefana, gozdnega čuvaja pri Našički, z resno pretnjo zločinstva s tem, da mu je zagrozil, da ga bo razrezal ter ob isti priliki segel tudi po nožu in z istim zamahnil proti njemu. — Ukradeno kolo je Puhan Koloman odpeljal k Lengerju Florijanu, poljedelcu v Fokovcih št. 12, ki ga je sprejel v hrambo, čeravno je vedel, da je bilo isto ukradeno Göncu Jožefu, vsled česar je bil slednji obsojen na 1 mesec strogega zapora.

Bokan Franc, krojaški pomočnik iz Sv. Jurija št. 95, je bil dne 7. junija 1939 obsojen na 2 leti robije in na izgubo častnih pravic za dobo 4 let, ker je izvrševal prevaro obrtoma s tem, da je z namero, da bi si pridobil protipravno imovinsko korist, dovedel spodaj imenovane osebe z lažnim predstavljanjem nižje navedenih činjenic v zmoto in jih tako zavedel, da so mu le-te na škodo svojega imetka izročile in sicer:

a) Büček Franc, poljedelec v Sv. Juriju v letu 1938 v več manjših zneskih 180 Din gotovine, vsled pretveze, da je pooblaščenec advokata Kocmurja Cirila, ki zahteva denar za koleke in vknjižbene stroške,

b) Frumen Anton, posestnik v Krašči v juniju in juliju 1938 v več zneskih skupno cca 800 Din gotovine, vsled pretveze, da rabi ta denar za kolekovino Frumenove prošnje in komisijske stroške poslanca Benka Josipa, ki bo v zadevi posredoval,

c) Bohar Štefan, posestnik v Šulincih spomladi leta 1938 v več zneskih skupno 182 Din gotovine, vsled pretveze, da je uradnik odvetnika Kocmurja Cirila, kateremu bo izročil denar za potrebno kolekovino. — Obtoženec je kazen sprejel.

Prodam mlin,

srednje velik, na valeke z krasnim posestvom na Ptujskem polju. Naslov v upravi „Novin."

Proda se posestvo

zavolo selitve po nizki ceni: nova hiša, gospodarsko poslopje, 4 do 5 oralov zemlje. - Horvat Ivan, Mala Nedelja.

Vsaki osebi — družini nudimo stalni zaslužek. - Pišite

MARA Maribor

Pojasnila: Rituper, Vučjagomila.

Novine izhajajo vsaki četrtek za prišestno nedelo. Za tiskarno Balkanji Ernest Dolnja Lendava. Izdajatelj in urednik: Klekl Jožef, župnik v pok.